

MUZEJSKO
DRUŠTVO
ŽIRI 50 let

Občina Žiri

10. februar 2025

Muzejsko društvo Žiri

VABILO na posvet

o ureditvi ostanka stare župnijske cerkve v Žireh, v SREDO, 9.4.2025 ob 10. uri

Posvet se bo začel ob 10. uri pri ostanku cerkve (parkirišče nasproti Starožirowske ceste 11, Žiri) in nadaljeval v Galeriji DPD Svoboda Žiri, Trg svobode 5, Žiri.

Občina Žiri in Muzejsko društvo Žiri organizirata posvet o ureditvi ostanka stare župnijske cerkve v Žireh in njene okolice. Na posvet vabimo strokovnjake, ki pri tem projektu že sodelujejo in tiste, ki jih bomo še pritegnili k izvedbi projekta, nadalje širšo javnost, župnika, člane MD Žiri, lastnike sosednjih zemljišč.

Stara župnijska cerkev je bila po izgradnji sedanje cerkve leta 1912 opuščena. Na Dunaju se je za ohranitev cerkve zavzel arhitekt Jožef Plečnik. Obiskala in opisala sta jo konzervatorja Ivan Franke in dr. France Stele, jo fotografirala, Stele je opis tudi objavil. Prva svetovna vojna je prekinila prizadevanja za ohranitev cerkve. Po vojni je žirovska župnija leta 1926 prodala staro cerkev in opuščeno pokopališče. V cerkvi so uredili parno žago, ki pa je kmalu propadla, upniki so cerkev in pokopališče prodali. Zidove cerkvene ladje so podrli, zidovi prezbiterja so bili znižani za dva metra in pokriti z zasilno streho. Na mestu cerkvene ladje so v tridesetih letih 20. stoletja uredili vrtove. Leta 2021 so v okolici ohranjenega prezbiterja in v njem opravili neinvazivne arheološke raziskave z georadarskim pregledom. Istega leta je Zavod za varstvo kulturne dediščine iz Ljubljane izdal kulturno-varstvene pogoje za posege v prezbiteriju in smernice za ureditev kompleksa nekdanje cerkve. Leta 2022 so z arheološkimi izkopavanji odstranili nasutje iz 20. stoletja v ohranjenem prezbiteriju, leta 2024 pa izkopali arheološki testni jarek, in sicer povprek čez nekdanjo cerkveno ladjo tik ob prezbiteriju. Leta 2025 je izšla knjiga Nekdanja župna cerkev v Žireh (avtor Alojz Demšar).

Na sestanku zainteresiranih iz Občine Žiri in Muzejskega društva Žiri 22. 1. 2025 je največ podpore dobil predlog, da bi prezbiterij rekonstruirali z oboki in streho v prvotni obliki in merah, odstranili betonsko zaporo (iz 20. stoletja) slavalnočne stene prezbiterja, da bi dobili odprt prostor. V kasnejši fazi, če bi uspel odkup parcele, kjer je stala cerkvena ladja, pa bi odkopali zidove ladje (kolikor so ohranjeni, ni znano), toliko, da bi se pokazal tloris cerkve.

Dnevni red posveta:

1. Ogleđ ostankov prezbitarija. Zbirališče na parkirišču nasproti stavbe Starožirovska cesta 11, Žiri, ob 10. uri.
2. Alojz Demšar: Gradbena zgodovina in uničenje cerkve, v Galeriji DPD Svoboda Žiri, Trg svobode 5, Žiri, ob 10:40 uri.
3. Mija Topličanec: Stara župnijska cerkev v Žireh, mnenje konzervatorja.
4. Sabina Ravnikar ali Matevž Remškar: Umetnostnozgodovinsko ovrednotenje ostanka cerkve.
5. Bernarda Jesenko Filipič: Umestitev nekdanje cerkve v umetnostnozgodovinsko pokrajino Poljanske doline.
6. Branko Mušič: Georadarske raziskave notranjosti prezbitarija, področja nekdanje cerkvene ladje in pokopališča.
7. Ines Klokočovnik: Arheološko izkopavanje na območju stare cerkve.
8. Jure Ferlan: Predlogi za ureditev kompleksa cerkve in pokopališča.
9. Petra Leben Seljak: Izkušnje pri odkopavanju cerkve v Poljanah.
10. Dušan Remic: Statika objekta.
11. Beta Poljanšek Koman: Osnutek predloga ureditve prezbitarija in okolice.
12. Maja Justin Jerman: S kakšno vsebino napolniti prostor po ureditvi.
13. Zaključna diskusija in oblikovanje predloga ureditve.

Po posvetu bomo pogovor nadaljevali pri kosilu v restavraciji Sklednik, Strojarska ulica 16, Žiri. Predavatelje prosimo za pisne prispevke v obsegu 1-2 strani, **najkasneje do 5. 4. 2025**, ki jih bomo objavili v elektronski publikaciji. Pošljite jih na mail: alozj.demsar@guest.arnes.si

Vabljeni:

Franci Kranjc, župan občine Žiri

Miha Naglič, MD Žiri

Olga Vončina, Občina Žiri

Mateja Ocepek, restavratorka

Gregor Zupančič, arheolog, Avgusta, Idrija

prebivalci žirovske občine

lastniki sosednjih parcel

Andrej Jemec, Župnija Žiri

Tomaž Poljanšek, geomantija

Nataša Kopač, Občina Žiri

Anita Klančar, restavratorka

Franci Kranjc

Občina Žiri, župan

Handwritten signature of dr. Alojz Demšar.

dr. Alojz Demšar

Muzejsko društvo Žiri, predsednik

